

Avizul Comitetului Economic și Social European privind „Promovarea spiritului antreprenorial al femeilor în regiunea EuroMed”

(2007/C 256/25)

La 17 ianuarie 2007, Comitetul Economic și Social European, în conformitate cu articolul 29 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, a hotărât să elaboreze un aviz cu privire la *Promovarea spiritului antreprenorial al femeilor în regiunea EuroMed*.

Secțiunea pentru ocuparea forței de muncă, afaceri sociale și cetățenie, însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 14 iunie 2007. Raportor: dna Attard.

În cea de-a 437-a sesiune plenară, care a avut loc la 11 și 12 iulie 2007 (ședința din 12 iulie), Comitetul Economic și Social a adoptat următorul aviz cu 130 voturi pentru, 1 vot împotriva și 4 abțineri.

1. Concluzii și recomandări

1.1 CESE salută deplina angajare a Uniunii Europene și a statelor mediteraneene în Parteneriatul euro-mediteranean, în special în propunerile sale de a elabora politici care să promoveze emanciparea femeilor din regiunea EuroMed, astfel cum se afirmă în conformitate cu Programul de lucru pe cinci ani al Comisiei, care sprijină în mod deosebit propunerile de elaborare a unor politici de promovare a emancipării femeilor. În acest scop, Comitetul sugerează alocarea unor fonduri specifice țărilor euro-mediteraneene care întreprind acțiuni hotărâte pentru o îmbunătățire eficientă a statutului juridic al femeilor ⁽¹⁾.

1.2 CESE recomandă insistent ca mecanismele de revizuire din concluziile primei Conferințe ministeriale euro-mediteraneene privind „Consolidarea rolului femeilor în societate” să asigure faptul că dezvoltarea spiritului antreprenorial al femeilor este monitorizată și evaluată atent și că se iau măsuri de intensificare a dezvoltării.

1.3 CESE recomandă insistent ca planurile naționale de acțiune adoptate în cadrul Politicii Europene de Vecinătate (PEV) să includă măsuri și obiective specifice privind promovarea spiritului antreprenorial al femeilor.

1.4 CESE recomandă, în cadrul PEV, alocarea unor fonduri mai mari pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial al femeilor și asistență tehnică la înființarea întreprinderilor de către femei.

1.5 CESE salută inițiativele DG Întreprinderi și industrie și DG EuropeAid ⁽²⁾ de a se adresa antreprenorilor din Europa și zona mediteraneană. CESE invită partenerii EuroMed să ia măsuri similare, adresându-se necesităților acestei regiuni prin planurile de acțiune negociate cu țările mediteraneene.

1.6 CESE salută înființarea comitetului ad-hoc pentru drepturile femeilor din cadrul Adunării Parlamentare Euro-Mediteraneene (APEM) și îndeamnă acest comitet să propună politici de consolidare a activităților antreprenoriale curente realizate de femei și să promoveze inițiative durabile și orientate spre viitor, având în vedere concurența globală.

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/comm/external_relations/euromed/barcelona_10/docs/10th_comm_en.pdf.

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/comm/eti/index_en.htm.

1.7 CESE recomandă ca în punerea în aplicare a Cartei euro-mediteraneene pentru întreprinderi să fie incluse măsuri specifice cu privire la femei ⁽³⁾.

1.8 Ar trebui să se facă eforturi pentru ca un număr echilibrat de tineri, bărbați și femei, să beneficieze de programele euro-mediteraneene adresate tinerilor, atât ca participanți, cât și ca lideri.

1.9 CESE salută inițiativa Platformei tineretului euro-mediteranean de creare a unei rețele euro-mediteraneene de grupuri de tineri care să trateze subiecte legate de gen ⁽⁴⁾, precum și a unei rețele euro-mediteraneene pentru tinerii antreprenori ⁽⁵⁾.

1.10 CESE are convingerea că, prin cooperare interministerială și implicarea altor părți interesate, cum ar fi reprezentanții instituțiilor financiare, agenții de implementare, reprezentanți ai comunităților de afaceri, experți și donatori într-un schimb de vederi referitoare la domeniile prioritare, precum și prin facilitarea transferului către femei al unor întreprinderi deja existente, se vor produce rezultate mai eficiente privind promovarea spiritului antreprenorial al femeilor.

1.11 CESE recomandă insistent consolidarea ONG-urilor și a organizațiilor socio-profesionale care sunt active în domeniul promovării activităților economice în rândul femeilor, prin intermediul parteneriatelor public-privat.

1.12 CESE îndeamnă părțile interesate din cadrul EuroMed să organizeze o conferință pe tema femeilor-antreprenor în regiunea euro-mediteraneană, care să discute subiecte înrudite și să facă propuneri privind contribuția femeilor la provocările globale din regiune.

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/ind_coop_programmes/med/doc/f1949_en.pdf.

⁽⁴⁾ http://www.cesie.org/cms/index.php?option=com_content&task=view&id=70&Itemid=85.

⁽⁵⁾ REX/222 Raport de informare — Sprijin pentru tinerii din țările partener mediteraneene, CESE 642/2006.

1.13 CESE își reafirmă convingerea că promovarea spiritului antreprenorial al femeilor din regiunea euro-mediteraneană joacă un rol semnificativ în crearea unei economii active și dinamice, adaptată la contextul globalizării.

1.14 CESE are convingerea că dezvoltarea mediului antreprenorial pentru femei este o cerință primordială în dezvoltarea accesului pe piețele din regiune și din țările UE.

1.15 CESE recomandă ca, în abordarea viitoarelor provocări cu care se confruntă femeile-antreprenor, să se realizeze cercetări aprofundate pentru a identifica necesitățile specifice din fiecare țară.

1.16 CESE observă că există diverse observatoare, inclusiv GEM, PNUD și Banca Mondială, care urmăresc spiritul antreprenorial în regiunea EuroMed, dar recomandă crearea unei platforme cu ajutorul căreia constatările să fie mai bine comunicate factorilor de decizie și să se poată colecta și disemina materiale către microîntreprinderile și IMM-urile din regiunea EuroMed. Platforma ar putea să se concentreze în special asupra:

- a) domeniilor în care femeile antreprenor întâmpină dificultăți deosebite;
- b) sprijinirea și dezvoltarea de programe pentru femeile-antreprenor;
- c) elaborarea de mecanisme privind statutul juridic al co-antreprenorilor, al soțiilor și soților care ajută în activitate și protecția socială a acestora;
- d) acțiuni care au ca scop întărirea securității sociale și a statutului juridic al femeilor care își înființează propria întreprindere.

1.17 În domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC), Comitetul recomandă:

- să se acorde prioritate încurajării investițiilor în infrastructură și strategiilor de îmbunătățire a accesului la noile TIC;
- să se îmbunătățească accesul la instrumentele și formarea TIC pentru femeile care își înființează propria întreprindere, pentru a înlesni marketingul produselor, aducându-le la consumator prin canalele de distribuție adecvate, deoarece și TIC reprezintă un mijloc de îmbunătățire a marketingului;
- să se intensifice participarea femeilor la elaborarea politicilor privind TIC, dezvoltarea și proiectarea acestora consolidându-se prin stabilirea unui dialog cu întreprinderile din domeniu și cu alte părți interesate pentru a găsi căi de cooperare și acțiune comună.

CESE îndeamnă cu insistență Forumul universitar permanent EuroMed ⁽⁶⁾, înființat la Tampere, să acorde prioritate în inițiativele sale aspectelor legate de egalitatea între femei și bărbați, în special în domeniul spiritului antreprenorial.

(6) <http://www.medainstitute.fi/?navi=360&lang=2>.

1.18 CESE recomandă să se acorde o deosebită atenție influenței mass-media, în special a televiziunii, asupra antreprenorilor și femeilor.

2. Recomandări pentru mecanismele specifice spiritului antreprenorial al femeilor în regiunea EuroMed

2.1 Este necesară introducerea de politici și programe specifice, astfel încât femeile să poată aduce o contribuție mai mare la creșterea economică și dezvoltare. Unele din aceste politici ar putea fi instituite printr-un plan de acțiune cu termene și proceduri de evaluare clare și ar trebui să cuprindă:

1. mecanisme de consolidare a capacității instituționale și de sprijin, care să încurajeze femeile să aibă în vedere mediul în care trăiesc și muncesc și să reflecteze la modul în care pot să participe activ la dezvoltarea acestuia prin propriile forțe. Aici se poate include promovarea metodelor de înființare a grupurilor de autoajutorare;
2. investiții în infrastructura și serviciile sociale pentru a sprijini femeile salariate sau cu activități independente;
3. definirea activității antreprenoriale tradiționale, a IMM-urilor și a activităților independente individuale;
4. instituirea egalității între întreprinderile de toate mărimile aflate în proprietatea bărbaților și cele aflate în proprietatea femeilor;
5. crearea unui sistem legislativ de egalitate, care să permită femeilor să semneze documente și să dețină proprietăți;
6. formarea femeilor care își conduc propria întreprindere, într-un mod adaptat nevoilor specifice ale acestora. În plus, aceasta poate cuprinde programe de consiliere, înființarea de organisme profesionale și consultanță pe teme legislative și fiscale;
7. înființarea „societăților de garanție mutuală”, organisme economice ai căror membri sunt proprietarii de IMM-uri și care acționează ca garanți pentru facilitățile bancare;
8. punerea în aplicare a unor programe specifice, de facilitare a înființării întreprinderilor de către femeile migrante și de către grupurile minoritare;
9. mecanisme de informare și sprijin pentru înființarea de întreprinderi sociale și cooperative;
10. cooperarea și colaborarea în rețea cu partenerii din Uniunea Europeană pentru a identifica structuri și mecanisme, inclusiv cele mai bune practici, care au adus valoare adăugată în alte cazuri.

11. politici educaționale care să promoveze mentalități și atitudini antreprenoriale de la o vârstă timpurie ⁽⁷⁾. Este necesar ca mentalitatea antreprenorială să fie concepută ca un proces de învățare pe parcursul întregii vieți, proces care începe în școala primară. Acesta oferă o flexibilitate mai mare în fiecare etapă al vieții unei persoane;
12. implicarea în continuare a femeilor în procesul decizional la toate nivelurile: guvern, autorități locale și puterea judecătorească;
13. accesul la contracte publice al IMM-urilor și, în special, al întreprinderilor aflate în proprietatea femeilor, pentru a stimula dezvoltarea acestora;
14. obiective specifice pentru egalitatea de gen în politicile de ocupare a forței de muncă, cu indicatori calitativi și cantitativi, fiind esențial ca mai multe femei să devină antreprenori sau să-și asigure un loc de muncă și ca locurile de muncă să aibă o calitate îmbunătățită ⁽⁸⁾.

3. Situația curentă și provocările actuale

3.1 Este important ca drepturile femeilor să nu fie tratate ca un subiect separat de rolul femeilor în dezvoltarea economică. Este esențială angajarea tuturor partenerilor sociali în recunoașterea relației dintre drepturile omului, democrație, dezvoltare și drepturile femeilor. Ar trebui să se acorde prioritate eliminării obstacolelor din calea emancipării femeilor, rezultate din tradiții și din codurile culturale și familiale.

3.2 Abordarea decalajului de gen, educație și ocupare a forței de muncă în regiunea EuroMed necesită un efort concertat de creare a unui mediu în care femeile să poată dezvolta activități antreprenoriale.

3.3 Rata analfabetismului în rândul femeilor din regiunea Orientului Apropiat și a Africii de Nord, deși variază de la o țară la alta, este încă extrem de ridicată și atinge, în medie, 42 %, în timp ce rata analfabetismului în rândul bărbaților este de 21 %. Cu toate acestea, în ultimele două decenii a existat o tendință pozitivă în ceea ce privește accesul egal la educație, care variază de la o țară la alta. În fiecare țară există o diferență semnificativă între rata analfabetismului la populația feminină tânără (15-24 de ani) și populația feminină adultă (24 de ani și peste) ⁽⁹⁾.

3.4 În ultimul deceniu, numărul crescut de oferte de locuri de muncă pentru femei a fost rezultatul educației și formării, ca și al dezvoltării sectoarelor în care cererea de forță de muncă feminină este maximă, precum serviciile sociale, educația, sănătatea, profesiile din sectorul serviciilor. Numai 32 % din femeile de vârstă activă desfășoară o activitate remunerată sau caută de lucru în afara domiciliului. În clasele sociale tradiționale, în cazul în care fetele sunt școlarizate, acestea sunt încurajate să nu-și caute un loc de muncă.

⁽⁷⁾ Avizul CESE „Stimularea spiritului antreprenorial prin educație și formare”. Raportor: dna Jerneck.

⁽⁸⁾ Avizul CESE „Ocuparea forței de muncă și spiritul antreprenorial — Rolul societății civile, al partenerilor sociali și al organismelor regionale și locale din punctul de vedere al genului” Raportor: Pariza Castaños.

⁽⁹⁾ Baza centrală de date a Băncii Mondiale (aprilie 2006).

3.5 Este necesar ca sistemul de învățământ să încurajeze inițiativele antreprenoriale și asumarea riscurilor. Este primordială crearea unui plan național de educație care să amelioreze calitatea învățământului primar și să elimine analfabetismul în rândul femeilor, în special cel al femeilor defavorizate sau cu handicap.

3.6 Desigur, este necesar să se acționeze în domeniul educației civice și să fie informată populația cu privire la drepturile sociale, politice, juridice și economice ale femeilor, dar este la fel de necesar să fie educați finanțatorii și alte părți interesate cu privire la necesitățile femeilor în cadrul activităților economice.

3.7 Inegalitățile de tratament între bărbați și femei trebuie considerate un subiect de importanță majoră în contextul social și politic și în cadrul dezvoltării globale a creșterii economice din regiune. Statutul și rolurile bine precizate pe care societatea le impune femeilor în codul familial tradițional, denumit și Codul statutului personal, sunt de natură să discrimineze femeile. Statutul juridic al femeilor, care reglementează participarea acestora la activitățile economice, politice, sociale, civice și culturale, rămâne unul dintre cele mai mari obstacole, deși aproape 190 de țări, inclusiv din regiunea arabă, au ratificat Declarația mileniului ⁽¹⁰⁾.

3.8 Este necesar să se confere vizibilitate micilor activități productive desfășurate de femei. Acestea includ activități nerecuperate în cadrul familiei și activități tradiționale. Ar trebui să se asigure formare și sprijin pentru a încuraja dezvoltarea și modernizarea numeroaselor mici afaceri și activități artisanale, care pot deveni locuri de muncă productive remunerate prin crearea unor servicii comercializabile, care să le permită să devină economic viabile.

3.9 Contribuția femeilor este cea mai ridicată în sectorul agricol. În zonele rurale, unde o proporție însemnată de femei sunt analfabete sau au urmat numai cursurile învățământului primar, accesul la formare este foarte limitat ⁽¹¹⁾. Deseori le lipsește încrederea în sine și nu își dau seama de posibilitățile de care dispun pentru a îmbunătăți situația lor și a familiilor lor. Prin urmare, au nevoie de programe integrate, care să combine emanciparea personală, formarea profesională, Dezvoltarea spiritului antreprenorial și formarea competențelor elementare în afaceri, precum și sprijin pentru conceperea unor planuri viabile de afaceri și pentru acces la împrumuturi și credite destinate înființării de microîntreprinderi în satele lor. Programele de formare ar trebui să ofere femeilor din mediul rural și posibilitatea de a combina inițiativele agricole cu inițiative din alte domenii, asigurând astfel sprijin activităților neagricole ale populației masculine din comunitățile respective.

3.10 De asemenea, este importantă înființarea de mici cooperative pentru a sprijini femeile de afaceri.

⁽¹⁰⁾ Hijab, Nadia, 2001: Legi, reglementări și practici care împiedică participarea femeilor la activități economice în regiunea Orientului Apropiat și a Africii de Nord: raport paralel prezentat Băncii Mondiale în aprilie.

⁽¹¹⁾ Emanciparea economică a femeilor palestinienilor din zonele rurale — Program MEDA, EuropAid — ianuarie 2006-decembrie 2007 — Un proiect comun de dezvoltare Palestina, Israel și Uniunea Europeană.

3.11 Este, de asemenea, important ca femeile antreprenor să fie ajutate să descopere noi sectoare în care femeile pot să ia inițiative economice pentru a dezvolta activități comerciale netraditionale, inclusiv dezvoltarea capacității întreprinderilor lor în materie de publicitate, marketing, stabilire a prețurilor și orientare către piețe străine.

3.12 Crearea oportunităților de dezvoltare a activităților economice ale femeilor necesită o viziune clară asupra situației economico-sociale actuale și viitoare din cadrul diferitelor regiuni.

3.13 Implicarea tuturor părților interesate este necesară pentru a elimina barierele puse în calea femeilor și pentru a pune în aplicare politici și programe specifice, astfel încât femeile să aibă posibilitatea de a contribui mai mult la creșterea economică și dezvoltare.

3.14 Accesul la mijloace de finanțare este esențial. Este necesar să se mărească plafoanele creditelor, pentru a încuraja antreprenorii proprietari de microîntreprinderi și întreprinderi mici să-și dezvolte activitatea și să investească în întreprinderea lor. Guvernele și finanțatorii ar putea propune stimulente instituțiilor de credit oficiale în cadrul acestor proiecte. Autoritățile care elaborează politici în domeniu trebuie să țină întotdeauna seama de diferențele dintre IMM-uri și microîntreprinderi în privința organizării, finanțării și a potențialului de creștere economică.

3.15 Asigurarea unor stimulente pentru noi proiecte antreprenoriale și înființarea de noi întreprinderi ar trebui să cuprindă o mai mare eficiență a sectorului de microcredite și bănci comerciale care să asigure condiții adecvate și realiste la acordarea de împrumuturi.

3.16 Organizarea unor expoziții în scop de marketing și promovare în regiune și în statele membre ale Uniunii Europene poate oferi posibilitatea unor inițiative de export, în special în sectorul manufacturier.

3.17 Viitorul femeilor din regiunea euro-mediteraneană trebuie să fie privit în contextul economic, politic, social și familial general. Fără creștere economică și îmbunătățirea gradului de ocupare a forței de muncă, femeile vor continua să fie discriminate într-o concurență neloyală cu bărbații.

3.18 Este necesară introducerea de politici și programe specifice, astfel încât femeile să-și poată aduce o contribuție mai mare la creșterea economică și dezvoltare.

3.19 Strategiile care vizează în mod specific femeile antreprenor pot să le asigure acestora posibilități de a se elibera de structurile economice tradiționale și de a investi mai mult în înființarea de întreprinderi.

3.20 Este necesar să se efectueze cercetări pentru a susține toate inițiativele care identifică nevoile specifice ale fiecărei țări, examinând punctele forte și punctele slabe ale femeilor, printr-o segmentare pe grupuri de vârstă și prin studii sectoriale specializate.

3.21 Este necesară identificarea și evaluarea măsurilor naționale legate de înființarea de întreprinderi, servicii de informare și consultanță, finanțare, consiliere și creare de rețele, în scopul identificării și schimbului de bune practici în cadrul relațiilor dintre regiunile euro-mediteraneene nord-sud și sud-sud. Este necesară monitorizare continuă a progresului în țările euro-mediteraneene partenere, pentru a se asigura evoluția spre o participare deplină a femeilor în viața economică a țărilor lor.

3.22 Prin intermediul programelor transnaționale din regiunea euro-mediteraneană, asociațiile de femei de afaceri pot să facă schimb de experiență și bune practici, ceea ce reprezintă un mijloc eficient de dezvoltare a activităților întreprinderilor și a competențelor.

3.23 Sistemul de franciză poate fi un instrument util pentru emanciparea femeilor prin intermediul unei activități independente și crearea unei mici întreprinderi. Aceasta poate reduce riscul asociat începerii unui nou proiect, deoarece permite accesul la metode și competențe deja puse în practică cu succes. De asemenea, este importantă îmbunătățirea modului de funcționare a centrelor de afaceri. Este necesară consolidarea capacităților specifice în activitatea antreprenorială și acestea pot fi dezvoltate recurgând la practici și programe cu rezultate bune în alte țări.

3.24 Se pot crea noi oportunități de activități antreprenoriale pentru femei prin examinarea posibilităților din noile domenii, cum sunt serviciile TIC, cercetarea și dezvoltarea, managementul unor birouri mass-media și producția de programe media inovatoare, precum și exploatarea de noi nișe în industria turismului.

3.25 TIC contribuie la productivitate, creștere economică, competitivitate și locuri de muncă. Dezvoltarea acestui sector este esențială pentru ca regiunea EuroMed să rămână competitivă la nivel mondial. Atunci când se creează infrastructura necesară, este necesar să se asigure accesul tuturor, astfel încât decalajul digital privind TIC să nu se mărească, în special în detrimentul femeilor și al populației cu o rată ridicată de analfabetism. Valoarea adăugată a dezvoltării TIC va stimula activitățile antreprenoriale atât ale bărbaților, cât și ale femeilor.

3.26 Portalul Internet al Direcției Generale Întreprinderi și industrie a Comisiei ⁽¹²⁾, consacrat spiritului antreprenorial al femeilor, poate fi un instrument util pentru schimbul de bune practici și colaborare în rețea.

3.27 În structurile de îngrijire a copiilor pot fi create locuri de muncă oficiale, ceea ce ar ajuta, de asemenea, femeile să reconcilieze responsabilitățile familiale cu cele profesionale.

3.28 Presiunea exercitată de imigrație poate fi redusă acordând femeilor sprijin și servicii de informare privind activitățile independente. Astfel se poate realiza crearea de locuri de muncă atât în țara de origine, cât și în țara-gazdă.

⁽¹²⁾ http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/craft/craft-women/womenentr_portal.htm.

4. Procesul Barcelona și PEV

4.1 Politica Europeană de Vecinătate urmărește promovarea integrării economice între UE și partenerii săi. Alocația bugetară pentru partenerii mediteraneeni din cadrul PEV pentru 2007-2013 a crescut cu 32 %, ajungând la 12 miliarde EUR. Cu toate acestea, nu s-a acordat suficientă atenție promovării activităților economice ale femeilor.

4.2 La sesiunea plenară a Adunării Parlamentare Euro-Mediteraneene din 16 și 17 martie 2007, CESE a primit statul de observator permanent, cu dreptul de a lua cuvântul la toate ședințele APEM. Astfel, CESE are o mare ocazie de a promova consolidarea activităților economice ale femeilor.

4.3 La prima Conferință ministerială euro-mediteraneană cu privire la „Întărirea rolului femeilor în societate”, desfășurată la Istanbul în noiembrie 2006 ⁽¹³⁾, a fost luat un angajament vizând atât „promovarea activităților antreprenoriale ale femeilor prin îmbunătățirea accesului acestora la terenuri, finanțare, piețe, formare și colaborare în rețea, cât și încurajarea instituțiilor financiare să creeze produse financiare adaptate nevoilor femeilor, în special prin acordarea de microcredite.”

5. Carta euro-mediteraneană pentru întreprinderi

5.1 La cea de-a cincea conferință euro-mediteraneană de la Caserta (Italia) din 4 octombrie 2004, miniștrii industriei au aprobat un program de lucru cu privire la cooperarea industrială pentru 2005-2006. Una dintre propuneri a fost un schimb de cunoștințe și de experiență în domeniul educației pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial.

5.2 Ca urmare, Direcția Generală Întreprinderi și industrie a Comisiei Europene a lansat Carta euro-mediteraneană pentru întreprinderi ⁽¹⁴⁾, care a fost adoptată de nouă parteneri mediteraneeni. Unul din principiile-cheie este construirea unei societăți antreprenoriale în regiunea euro-mediteraneană, care să se adreseze atât tinerilor, cât și adulților, prin intermediul unui sistem educațional la toate nivelurile, într-o perspectivă de învățare pe parcursul întregii vieți. Cu toate acestea, Carta nu face nici o trimitere concretă la provocările cu care se confruntă femeile antreprenor.

5.3 Carta este un instrument eficient pentru îmbunătățirea condițiilor de activitate ale întreprinderilor. Cu toate acestea, promovarea spiritului antreprenorial al femeilor nu figurează nici printre principiile-cheie, nici printre obiectivele cartei.

5.4 Deși Programul de lucru privind cooperarea industrială euro-mediteraneană pentru perioada 2007-2008 se sprijină pe ceea ce s-a realizat până acum și consolidează măsurile de creștere a eficienței punerii în aplicare, nici acesta nu abordează în mod specific promovarea spiritului antreprenorial al femeilor.

⁽¹³⁾ http://ec.europa.eu/comm/external_relations/euromed/barcelona_10/docs/10th_comm_en.pdf.

⁽¹⁴⁾ http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/ind_coop_programmes/med/doc/f1949_en.pdf.

5.5 Mai multe inițiative ale Comisiei Europene pot servi drept exemple de bune practici și transfer de cunoștințe între țările europene și țările mediteraneene ⁽¹⁵⁾.

6. Rolul societății civile

6.1 Societatea civilă organizată joacă un rol important în emanciparea femeilor și în încurajarea participării și reprezentării lor în sfera publică, precum și în promovarea activităților economice ale femeilor.

6.2 Dezvoltând tradiția foarte puternică de acțiune în favoarea persoanelor defavorizate, inclusiv, printre altele, în favoarea femeilor cu handicap și a celor fără acces sau cu acces minim la centre de educație și formare, resursele existente pot fi mai bine utilizate pentru asigurarea finanțării și a formării în domeniul managementului.

6.3 În cadrul parteneriatelor public-privat, ONG-urile și organizațiile socio-profesionale pot stimula eficient creșterea economică ⁽¹⁶⁾. Astfel de parteneriate pot asigura o nouă direcție de extindere a serviciilor în cadrul activităților generatoare de venituri.

6.4 Alte domenii în care ONG-urile și organizațiile socio-profesionale pot contribui cu experiența lor sunt formarea și acreditarea, pentru a elimina decalajul dintre femei și bărbați în materie de educație.

7. Rolul CESE

7.1 CESE are un rol important de jucat în asigurarea participării societății civile la punerea în aplicare a politicilor euro-mediteraneene legate de integrarea femeilor în viața economică și socială ⁽¹⁷⁾.

7.2 CESE a adus o contribuție la tema privind femeile și ocuparea forței de muncă, la cea de-a 21-a ședință a Comisiei consultative mixte UE-Turcia din 13 și 14 iulie 2006 ⁽¹⁸⁾ și va elabora un raport privind femeile și spiritul antreprenorial pentru viitoarea ședință, care se va desfășura la Bodrum, în Turcia, în noiembrie 2007.

⁽¹⁵⁾ http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/craft/craft-women/womenentr_portal.htm.
http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/craft/craft-women/womenentr_portal.htm.

⁽¹⁶⁾ file://E:\PPP for women entrepreneurship.htm 8.3.2007.

⁽¹⁷⁾ Rolul organelor consultative și al organizațiilor socio-profesionale în punerea în aplicare a acordurilor de asociere și în contextul politicii europene de vecinătate.

⁽¹⁸⁾ Comitetul consultativ mixt EU-Turcia.

7.3 În declarația finală a summit-ului EuroMed al Consiliilor Economice și Sociale și organismelor similare, care a avut loc la Ljubljana, în Slovenia, între 15 și 17 noiembrie 2006 ⁽¹⁹⁾ participanții s-au angajat să exercite prin inițiativele lor presiuni în favoarea integrării femeilor în viața economică și socială, în special prin dezvoltarea spiritului antreprenorial al femeilor.

7.4 De asemenea, CESE sprijină atât recunoașterea de către miniștri a importanței promovării rolului societății civile, cât și consolidarea posibilităților de acțiune printr-o interacțiune mai bună între guverne și parlamente, pe de o parte, și societatea civilă, organizațiile de femei și de tineri, sindicatele, asociațiile de întreprinderi și asociațiile profesionale, pe de altă parte, și cooperarea între administrațiile naționale, regionale și locale.

7.5 Ca parte a Procesului Barcelona, UE a lansat mai multe programe, dintre care unele vizau direct tineretul euro-mediteranean. Comitetul a adoptat un raport de informare privind „Susținerea tinerilor în țările mediteraneene partenere”, în care

abordează, de asemenea, tema promovării spiritului antreprenorial al femeilor ⁽²⁰⁾.

8. Concluzie

8.1 Comisia Europeană ar trebui să-și propună efectuarea unui studiu de impact al politicilor PEV, inclusiv programele MEDA, și să adauge în mod sistematic considerații asupra problemelor de gen. Participarea femeilor la activitățile economice din regiunea EuroMed este esențială pentru a face față provocărilor economice apărute odată cu globalizarea. Un pas înainte îl reprezintă programul regional al Comisiei Europene pentru regiunea Orientului Apropiat și a Africii de Nord destinat promovării rolului femeilor în viața economică. Ar trebui instituite măsuri prin care să se asigure consultarea cu reprezentanții societății civile relevante, inclusiv organizațiile neguvernamentale ale femeilor, în toate etapele proiectelor: programare, aplicare, evaluare și monitorizare, pentru a se asigura realizarea obiectivelor propuse.

Bruxelles, 12 iulie 2007.

Președintele

Comitetul Economic și Social European

Dimitris DIMITRIADIS

⁽¹⁹⁾ http://www.europarl.europa.eu/intcoop/empa/home/final_declaration_ljubljana_112006_en.pdf.

⁽²⁰⁾ Raport de informare — Sprijin pentru tinerii din țările partenere mediteraneene.